

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Dirección de actores/actrices
DISCIPLINA	Dirección de actores/actrices I
TITULACIÓN	Título de Grao en Ensinanzas Artísticas Superiores de Arte Dramática
ESPECIALIDADE	Dirección escénica e dramaturxia
ITINERARIO	
CURSO	2º
CRÉDITOS ECTS	9
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Dirección escénica e dramaturxia
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Daniel González Salgado
DOCENTES	Nome e apelidos: Daniel González Salgado Horario titorías: http://www.esadgalicia.com/glg/profesorado.php?id=2&tit=Titorías Despacho: Departamento de Dirección escénica e Dramaturxia Contacto: danisalgado@edu.xunta.gal
	Nome e apelidos: Carmen Labella Rivas Horario titorías: http://www.esadgalicia.com/glg/profesorado.php?id=2&tit=Titorías Despacho: Departamento de Dirección escénica e Dramaturxia Contacto: carmenlabella@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Aplicación das técnicas dos sistemas de interpretación na dirección de actores/actrices na escena. Análise e concepción da situación e do personaxe. Interacción do/da actor/actriz no espazo e no tempo co resto de linguaxes escénicas. Concepción e análise do movemento escénico. Posición, desprazamento, ritmo e coreografía.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Non se requiren.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego.
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE LA TITULACIÓN	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos interdisciplinarios e en contextos culturais diversos.
T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X2	Comprender psicolxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os

	fins que persegue.	
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.	
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.	
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.	
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE		
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.	
ED3	Planificar e conducir o proceso xeral de creación do espectáculo, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.	
ED6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.	
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Coñecer diferentes escolas e sistemas na dirección de intérpretes		X3, X6, ED6
2. Aplicar técnicas dos sistemas de interpretación na dirección actoral.		T9, X2, X4, X5, X6
3. Analizar dun xeito práctico os conceptos de situación e personaxe.		T6, T7, T9, X2, X3
4. Dirixir diversas modalidades de interacción dos intérpretes co resto de linguaxes escénicas.		T1, T3, T6, T7, T9, T10, X4, X5
5. Planificar e conducir o traballo de mesa.		T7, T9, T10, X3, X4, X6, ED2, ED3
6. Guiar o proceso de fixación de partituras actorais.		T9, T10, X4, ED2, ED3
7. Harmonizar o traballo do elenco arredor da fala escénica		T7, T9, T10, X4, ED3
4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A dirección de técnicas dos sistemas de interpretación	1.1 Consideracións históricas. 1.2 Tipoloxías. 1.3 Procesos e procedementos habituais.	
2. A dirección actoral de situacións e personaxes	2.1 Textos e pretextos. 2.2 Espazo, tempo e axentes. 2.3 Unidades de acción.	
3. A comunicación elenco-dirección	3.1 Os ensaios. 3.1.1 Necesidades actorais. 3.1.2 Obrigas da dirección. 3.1 Particularidades da comunicación elenco-dirección	
4. Concepción, xeración e análise do movemento escénico	4.1 O corpo no espazo e no tempo 4.2 Dinamismo e interacción	
5 O traballo textual con intérpretes	5.1 A fala na creación actoral. 5.2 Fonética galega aplicada ao traballo escénico. 5.3 O ritmo da oralidade en prosa e en verso. 5.4 O traballo de mesa nun proceso de ensaios. 5.5 A coordinación da fala escénica do elenco.	
6. A organización de partituras actorais	6.1 Improvisación. 6.2 Selección.	

6.3 Composición.			
TOTAL SESIÓNS			150
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	8		8
Exposición maxistral	16		16
Exposición práctico-teórica	40		40
Práctica individual	80	20	100
Práctica colectiva	20	12	32
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias	6	12	18
Outros			
Titorías individuais	12	8	20
Titorías de grupo	12	12	24
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	11		11
Actividades de avaliación. Revisión	1		1
TOTAL	206	64	270
PORCENTAXE	76,3 %	23,7 %	100%
6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE			
Actividades	Descrición		
Prácticas de dirección actoral: estudos, improvisacións e escenas dun texto dramático ou peza curta de encarga docente.	Aprendizaxe do proceso completo da Dirección Actoral, dende o encontro do texto ata a práctica final coa presentación pública do traballo.		
Análises escritos e orais das prácticas realizadas.	Proposta por escrito previa á presentación de cada unha das prácticas, segundo os parámetros fixados pola materia e reflexión do proceso creativo unha vez realizada a práctica correspondente.		
Exposición dun estudo comparativo de traballos de dirección actoral.	Presentación oral dunha análise comparativo de traballos de dirección actoral a partir de vídeos de espectáculos e filmes. Presentación por escrito do guión da exposición.		
Fundamentación e planificación de ensaios.	Práctica de ferramentas metodolóxicas centrais da dirección actoral durante a escenificación de textos dramáticos. Especial énfase na análise do texto dramático, na súa preparación para os ensaios, na fundamentación da proposta escénica, na coordinación dos ensaios e no proceso de traballo coa fala escénica.		
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA			
Titorías individuais	Para garantir o entendemento da materia.		
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN			
8.1 Avaliación ordinaria			
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación	
Prácticas de dirección actoral: estudos, improvisacións e escenas dun texto dramático ou peza curta.	Todas	40 %	

Análises escritos e orais das prácticas.	Todas	10 %
Exposición oral e presentación escrita do seu guión.	Todas	20 %
Fundamentación e planificación de ensaios	Todas	30 %
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Prácticas de dirección actoral: estudos e escenas dun texto dramático ou peza curta.	Todas	40 %
Análises escritos das prácticas presentadas.	Todas	10%
Exposición oral e presentación escrita do seu guión.	Todas	20 %
Fundamentación e planificación de ensaios.	Todas	30 %
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Prácticas de dirección actoral: estudos e escenas dun texto dramático ou peza curta.	Todas	40 %
Análises escritos das prácticas presentadas.	Todas	10%
Exposición oral e presentación escrita do seu guión.	Todas	20 %
Fundamentación e planificación de ensaios.	Todas	30 %
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
Referencias básicas		
Bogart, A. (2008). <i>La preparación del director</i> . Alba Editorial.		
Hodge, A. (Ed.) (2003). <i>Teoría e práctica da interpretación</i> . Ed. Galaxia.		
Knébel, M. O. (1998). <i>La palabra en la creación actoral</i> . Fundamentos.		
Mitchell, K. (2009). <i>The director's craft. A handbook for the theatre</i> . Routledge.		
Weston, J. (2004). <i>La dirección de actores</i> . Fluir Ediciones.		
Referencias complementarias		
AAVV (2005). <i>Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego</i> . RAG-ILG.		
AGAL (2017). <i>Ortografía galega moderna confluyente com o portugués no mundo</i> . Através.		
Bourdieu, P. (2008). <i>¿Qué significa hablar? Economía de los intercambios lingüísticos</i> . AKAL.		
Chejov, M. (2006). <i>Lecciones para el actor profesional</i> . Alba Editorial.		
Donnellan, D. (2004). <i>El actor y la diana</i> . Editorial Fundamentos.		
Grotowski, J. (1999). <i>Hacia un teatro pobre</i> . Siglo XXI Editores.		
Knébel, M. O. (1999). <i>El último Stanislavski</i> . Fundamentos.		
Melendres, J. (2000). <i>La dirección de los actores. Diccionario mínimo</i> . Publicaciones de la ADE.		
Moreno Cabrera, J. C. (2010). <i>O nacionalismo lingüístico</i> . Morgante.		
Moure, T. (2019). <i>Linguística Eco-. O estudo das linguas no Antropoceno</i> . Através.		
Oliva, S. (1992). <i>La métrica i el ritme de la prosa</i> . Quaderns Crema.		
Oliva, S. (2008). <i>Nova introducció a la métrica</i> . Quaderns Crema.		
Pavis, P. (2008). <i>Diccionario del teatro</i> . Editorial Paidós.		
Regueira, X. L. (coord.) (1998). <i>Os sons da lingua</i> . Xerais.		
Regueira, X. L. (2010). <i>Diccionario de pronuncia da lingua galega</i> . Real Academia Galega.		
Salgado, D. (2006). <i>A dirección de actores</i> . Galaxia.		
Unwin, S. (2004). <i>So you want to be a theatre director?</i> Nick Hern Books.		
10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓN		

A falta de asistencia a clase de máis do 10% do horario lectivo desta materia suporá a perda da avaliación continua. Todo atraso na hora de entrada na aula será contabilizado tamén como falta de asistencia.

Xa que a lingua na que se desenvolverán maioritariamente todas as actividades da materia será a lingua galega, o alumnado con dificultades na mesma deberá recorrer ás titorías para que o docente lle indique as pautas a seguir de cara ao axeitado aproveitamento do curso.

Cada alumna/o deberá conseguir pola súa conta a **colaboración de intérpretes** para realizar durante o curso (e nos exames, no caso de se teren que facer) as prácticas desta materia.

Para a **asistencia a titorías débese falar previamente co profesorado, co fin de pactar o día e a hora do encontro.** Tamén se pode concertar a titoría enviando unha petición por correo electrónico. Será respondida tamén por correo electrónico, indicándose o día e a hora da titoría.

O alumnado que se presente aos **exames das convocatorias ordinaria ou extraordinaria** deberá **contactar previamente co profesorado** que imparte a materia, co fin de poder organizar a sesión debidamente.

Manteranse medidas de prevención da Covid-19 en todos os espazos de traballo, como a hixiene das mans e a ventilación regular dos espazos pechados. Así mesmo activaranse os protocolos que especifique a Administración educativa no caso de ser necesario.

IMPORTANTE: Para a superación da materia, o alumnado deberá ter aprobadas todas e cada unha das ferramentas de avaliación arriba indicadas.

Para máis información respecto ao calendario do curso, datas de exames ou horarios de clase:

<https://esadgalicia.com/curso-escolar/>